

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ
УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

Факультет аудіовізуального мистецтва

Кафедра кінотелережисури та сценарної майстерності

**ТЕКСТОЛОГІЧНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ
АУДІОВІЗУАЛЬНОГО ТВОРУ**

ПРОГРАМА

та навчально-методичні матеріали
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
які навчаються за спеціальністю
021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво»,
галузь знань 02 «Культура та мистецтво»

**Освітньо-професійна програма
РЕЖИСУРА ТЕЛЕБАЧЕННЯ
ОПЕРАТОР ТЕЛЕБАЧЕННЯ**

Харків, 2025

УДК 075.2:791.632](073)

Т30

Друкується за рішенням науково-методичної ради ХДАК
(протокол № 13 від 15.04.2025 р.)

Рецензенти:

Коновалов Д.О., кандидат філософських наук, завідувач кафедри фотомистецтва та операторської майстерності Харківської державної академії культури, старший викладач

Субота Є.В., кандидат культурології, старший викладач кафедри кінотелережисури та сценарної майстерності

Укладачі:

Мархайчук Н.В., кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри фотомистецтва та операторської майстерності

Черкасова Н.О., кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри кінотелережисури та сценарної майстерності

Фарафонов Б.Я., старший викладач кафедри кінотелережисури та сценарної майстерності

Текстологічна репрезентація аудіовізуального твору :
Т30 програма та навч.-метод. матеріали для здобувачів першого (бакалавр.) рівня вищої освіти, які навчаються за спец. 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво», галузь знань 02 «Культура та мистецтво», освітня програма «Режисура телебачення», «Оператор телебачення» / Міністерство культури і стратегічних комунікацій, Харків. держ. акад. культури, Ф-т аудіовізуального мистецтва, Каф. кінотелережисури та сценарної майстерності ; уклад.: Мархайчук Н. В., Черкасова Н. О., Фарафонов Б. Я. Харків : ХДАК, 2025. 24 с.

УДК 075.2:791.632](073)

© Харківська державна академія культури, 2025 р.

© Мархайчук Н.В., 2025 р.

© Черкасова Н.О., 2025 р.

© Фарафонов Б.Я., 2025 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ ТА ЇХ ТЕМАТИКА	8
САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	13
РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ РЕФЕРАТУ	14
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	18
ДОДАТКИ	20

ВСТУП

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі. Освітня компонента «Текстологічна репрезентація аудіовізуального твору» забезпечує підсумкову підготовку до творчо-дослідницької роботи і призначена для формування основ дослідницьких компетентностей. Навчальна дисципліна базується на знанні студентами комплексу компетентностей, сформованих під час опанування фундаментальних, професійно-орієнтованих та загально-гуманітарних дисциплін, наявних у навчальних планах ОПП.

Обсяг дисципліни складає 90 год. (3 кредити ECTS); з них 16 – лекції, 14 – практичні, 60 – СРС.

Мета курсу – формування навичок самостійної творчо-дослідницької роботи.

Очікувані результати навчання:

- знати структуру, обсяг та параметри Пояснювальної записки кваліфікаційної екранної роботи;
- розробити графік підготовки документації;
- усвідомити логіку формування презентації отриманих результатів;
- опанувати культуру оформлення письмового тексту, редагування / саморедагування тексту;
- визначити основні вимоги до презентації аудіовізуального твору;
- вдосконалити методику підготовки презентаційних матеріалів аудіовізуального твору;
- підготувати нормативну документацію до кваліфікаційної екранної роботи.

Форми навчальної роботи: лекції, семінарські заняття, самостійна робота студентів, консультації. Лекційні заняття допомагають визначити специфіку текстологічної репрезентації аудіовізуального твору, мають інтерактивний пізнавально-прикладний характер. Семінарські заняття орієнтовані на роботу над текстом кваліфікаційної роботи бакалавра і успішну презентацію власного аудіовізуального проекту.

Передбачені методи навчання. Основними методами навчання мають виступати методи, які забезпечують інноваційну модель проблемного навчання. Зокрема, це:

- евристичний метод;
- інтерактивний метод;
- методи коучингу.

Не менш важливими є й традиційні методи викладання:

- інформаційно-рецептивний,
- репродуктивний,
- дослідницький.

Форми контролю

Вид контролю	Методи контролю
Поточний	моніторинг знань
Проміжний	робота на практичних заняттях
Самостійна робота	перевірка самостійної роботи здобувачів
Підсумковий контроль	залік

Завданням *поточного контролю* рівня знань є перевірка вивченого матеріалу, визначення ступеня його засвоєння, формування навичок самостійної роботи з текстами та спроможності їх осмислення та інтерпретації; навичок усної самопрезентації. Здійснюється під час аудиторних занять. На лекціях наприкінці пари може проводитися експрес-контроль. На *семінарах* оцінюються виступи за питаннями, що винесені на самостійну роботу, активність участі в диспутах, дискусіях тощо.

Проміжний (періодичний) контроль рівня знань передбачає перевірку виконаних протягом відповідних тем/модулів завдань самостійної роботи студентів та здійснюється під час проведення модульно-тематичних атестацій, які передбачає *індивідуальну* перевірку знань курсу, умінь і практичних навичок. Також *рубіжні* етапи контролю знань передбачені у формі усного опитування / бесіди / роботи на практичних заняттях, перевірки якості виконання завдань самостійної роботи студентів під час атестацій, тощо.

Підсумковий контроль виконується з метою оцінювання рівня знань, вмінь і навичок, отриманих студентом упродовж семестру. Система підсумкового контролю передбачає оцінювання рівня знань всіх тем дисципліни.

Студент може ліквідувати семестрову академічну заборгованість на атестаційному / заліковому тижні (строго за взаємоузгодженим розкладом). У цьому разі процес ліквідації заборгованості відбувається відповідно до Положення про порядок ліквідації академічної заборгованості викладачами вищої освіти ХДАК

(https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_laz.pdf).

Оцінювання результатів навчання проводиться за 100-бальною шкалою. *Рейтинговий бал* є «комплексним показником успішності студента, який визначається сумою фактично набраних рейтингових балів за усіма

передбаченими заліковими модулями семестру і дає кількісну характеристику стану поточних навчальних досягнень студента з цієї дисципліни», а тому **складається з суми балів з усіх видів навчальної роботи, отриманих упродовж семестру.**

Оцінювання поточного, проміжного контролю відбувається за наступними критеріями:

- якість виконання завдань самостійної роботи студентів;
- ступінь засвоєння фактичного матеріалу;
- розуміння, рівень засвоєння питань, що вивчаються;
- якість підготовки презентацій з використанням сучасних професійних програмних засобів, тощо.

Кількість балів за виконання навчальних завдань самостійної роботи та підсумкового контролю нараховується з урахуванням наступних критеріїв:

- самостійність виконання завдань,
- своєчасність;
- креативність.

Під час **заліку** здобувач має право і можливість покращити результати відповідей за темами дисципліни.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1.

Текстологічна репрезентація аудіовізуального твору

Тема 1. Нормативна документація кваліфікаційної роботи.

Комплексний державний іспит: його складові (теоретична та практична). Нормативні документи, які регламентують підготовку кваліфікаційної роботи. Положення про бакалаврську кваліфікаційну екранну роботу: вимоги та методичні рекомендації до виконання.

Тема 2. Підготовка матеріалів кваліфікаційної екранної роботи.

Структура Пояснювальної записки до аудіовізуального проєкту. Вимоги до творчої та технічної якості зображального ряду. Затвердження документації до кваліфікаційної екранної роботи. Супроводжувальні матеріали до аудіовізуального проєкту (афіша, синопсис, тощо).

Тема 3. Презентація кваліфікаційної екранної роботи.

Основні вимоги до презентації аудіовізуального твору. Методика підготовки презентаційних матеріалів аудіовізуального твору. Підготовка до

проходження передзахисту кваліфікаційної роботи: доповідь, презентація, відповіді на питання рецензентів.

Розділ 2.

Підготовка нормативної документації

Тема 4. Робота над змістом Пояснювальної записки.

Дослідження обраної проблематики, наявність логіки у викладі матеріалу, актуальність та новизна. Розробка графіку підготовки документації.

Тема 5. Типові помилки при написанні та оформленні Пояснювальної записки.

Приклади оформлення змісту. Аналіз основних помилок: стиль, граматики, редагування. дотримання стандартів, чіткий поділ на вступ, основну частину та висновок, оформлення списку літератури, додатків.

Тема 6. Затвердження документації до кваліфікаційної екранної роботи.

Обсяг та параметри Пояснювальної записки. Розробка презентаційних матеріалів. Оцінювання результатів.

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Сучасні практичні заняття – це форма навчального заняття, при якій науково-педагогічний працівник організує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни шляхом виконання спеціально сформульованих завдань та сприяє формуванню вмінь і навичок їх практичного застосування шляхом виконання студентом відповідно сформульованих завдань. Практичні заняття мають важливе виховне та практичне значення і орієнтовані на вирішення наступних завдань: поглиблення, закріплення і конкретизацію знань, отриманих на лекціях, семінарах та в процесі самостійної роботи; розвитку умінь спостерігати та пояснювати явища, що вивчаються; формування практичних умінь і навичок, необхідних в професійній діяльності; розвитку самостійності (у структурі практичного заняття домінує самостійна робота студентів) тощо.

Програмою передбачено проведення практичних занять за основними темами курсу, а саме:

1. Розробка вступу ПЗ.
2. Розробка Розділу 1.
3. Розробка Розділу 2.
4. Розробка Розділу 3.

5. Підготовка Додатків.
6. Методика підготовки презентаційних матеріалів АВТ.
7. Презентація кваліфікаційної екранної роботи.

Практичне заняття 1.

Розробка вступу Пояснювальної записки

Питання для обговорення:

1. Типова структура Пояснювальної записки.
2. Специфіка змістовного наповнення кваліфікаційної роботи.
3. Основні складові Вступу.
4. Аналіз первинного задуму екранної роботи.

Рекомендовані джерела інформації:

1. Олександр Довженко: Маловідомі сторінки / упоряд. В.Н. Миславський. Харків : Дім Реклами, 2015. 260 с.
2. Голосовська Г. Г. Українська мова для всіх : навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2013. 216 с.
3. Зубавіна І. Б. Кінематограф незалежної України: тенденції, фільми, постаті. Київ : Інститут проблем суч. мис-ва, 2007. 296 с.
4. Партико З. В. Загальне редагування: нормативні основи : навч. посіб. Львів : Афіша, 2001. 416 с.
5. Роднянський О. Виходить продюсер. Київ : Брайт Стар Паблішинг, 2016. 408 с.
6. Ющук І. П. Практичний довідник з українського правопису. 2-е вид., доопр. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2020. 128 с.

Практичне заняття 2.

Розробка Розділу 1

Питання для обговорення:

1. Авторська концепція екранного твору.
2. Ступінь розробки заявленої проблематики.
3. Вимоги до творчої якості зображального ряду.
4. Вимоги до технічної якості зображального ряду.

Рекомендовані джерела інформації:

1. Брюховецька Л. І. Енергія відродження. Українське кіно 2014-2020. Випуск 13. Київ : редакція журналу «Кіно-Театр», 2022. 248 с.
2. Госейко Л. Історія українського кінематографа 1896-1995. Київ : KINO-KOLO, 2005. 464 с.

3. Десятник Г. Від задуму до екрана: тексти лекцій. Київ : КНУ, 2015. 226 с.
4. Десятник Г.О., Лимар Л.Д. Основи акторської майстерності в екранній творчості: тексти лекцій [науковий редактор доктор наук із соціальних комунікацій Гоян В.В.]. Київ, Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2020. 108 с.
5. Зубавіна І. Б. Час і простір у кінематографі. Київ : Щек, 2008.
6. Погребняк Г.П. Кіно, телебачення та радіо в сценічному мистецтві : підручник. Київ, НАКККиМ, 2017. 392 с.
7. Роздобудько І., Санін О. Кіно на папері. Київ : Нора-Друк, 2016. 288 с.
8. Ющук І. П. Практичний довідник з українського правопису. 2-е вид., доопр. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2020. 128 с.

Практичне заняття 3. Розробка Розділу 2

Питання для обговорення:

1. Розробка літературного сценарію.
2. Режисерський аналіз літературної першооснови.
3. Принципи реалізації творчого задуму.
4. Технологія створення аудіовізуального твору різних жанрово-видових форм.
5. Методи і прийоми роботи над візуальним матеріалом.
6. Створення художнього образу засобами аудіовізуального мистецтва.

Рекомендовані джерела інформації:

1. Годунок З. Літературне редагування (практикум) : навч.-метод. посіб. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2017. 104 с.
2. Горпенко В.Г. Функції кольору в кіно та телебаченні. Київ, 1999. 55 с.
3. Зубавіна І. Б. Час і простір у кінематографі. Київ : Щек, 2008.
4. Ілляшенко В. Книга режисури. Київ: Вік, 2002. 144 с.
5. Ширман Р. Н. Телевізійна режисура. Майстер-клас. Київ: ЗАТ «Телерадіокур'єр», 2004. 200 с.
6. Жадько В. О. Журналістика та основи редакторської майстерності : навч. посіб. Київ : Знання, 2013. 271 с.

Практичне заняття 4. Розробка Розділу 3

Питання для обговорення:

1. Втілення творчо-виробничого задуму.
2. Художній, естетичний, технічний рівень екранної роботи.
3. Техніка безпеки у галузі.
4. Список використаних джерел.
5. Аналіз тексту на завершальній стадії.

Рекомендовані джерела інформації:

1. Горпенко В.Г. Функції кольору в кіно та телебаченні. Київ, 1999. 55 с.
2. Десятник Г. Від задуму до екрана: тексти лекцій. Київ : КНУ, 2015. 226 с.
3. Зубавіна І. Б. Час і простір у кінематографі. Київ : Щек, 2008.
4. Ілляшенко В. Книга режисури. Київ: Вік, 2002. 144 с.
5. Олександр Довженко: Маловідомі сторінки / упоряд. В.Н. Миславський. Харків : Дім Реклами, 2015. 260 с.
6. Партико З. В. Загальне редагування: нормативні основи : навч. посіб. Львів : Афіша, 2001. 416 с.
7. Радченко А.І. Методичні рекомендації щодо нового стандарту «Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» (ДСТУ 8302:2015) / А.І. Радченко ; ВД «Академперіодика» НАН України. 2-ге вид., доповн. К. : Академперіодика, 2017. 18 с.
8. Роздобудько І., Санін О. Кіно на папері. Київ : Нора-Друк, 2016. 288 с.
9. Фощан Т.В., Литвин А.В. Історичні аспекти розвитку дубльованого перекладу у світі та становлення українського дубляжу. *Обрії друкарства*. 2023. №2(14). С.116-126. <http://horizons.vpi.kpi.ua/article/view/>
10. Ширман Р. Н. Телевізійна режисура. Майстер-клас. Київ: ЗАТ «Телерадіокур'єр», 2004. 200 с.
11. Ющук І. П. Практичний довідник з українського правопису. 2-е вид., доопр. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2020. 128 с.

Практичне заняття 6.

Методика підготовки презентаційних матеріалів аудіовізуального твору

Питання для обговорення:

1. Складання плану.
2. Розробка сценарію.
3. Підготовка матеріалів.
4. Стиль презентації.
5. Критерії успішної презентації.

6. Створення презентації.

Рекомендовані джерела інформації:

1. Годунок З. Літературне редагування (практикум) : навч.-метод. посіб. Острого : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2017. 104 с.
2. Голосовська Г. Г. Українська мова для всіх : навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2013. 216 с.
3. Десятник Г.О., Лимар Л.Д. Основи акторської майстерності в екранній творчості: тексти лекцій [науковий редактор доктор наук із соціальних комунікацій Гоян В.В.]. Київ, Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2020. 108 с.
4. Красницька О.В. Основи ораторського мистецтва та риторичної комунікації: практикум. Київ: Компрінт, 2019. 109 с.
5. Партико З. В. Загальне редагування: нормативні основи : навч. посіб. Львів : Афіша, 2001. 416 с.
6. Фощан Т.В., Литвин А.В. Історичні аспекти розвитку дубльованого перекладу у світі та становлення українського дубляжу. *Обрії друкарства*. 2023. №2(14). С.116-126. <http://horizons.vpi.kpi.ua/article/view/>

Практичне заняття 7.

Презентація кваліфікаційної екранної роботи

Питання для обговорення:

1. Підготовка до виступу.
2. Технічна підготовка до презентації.
3. Апробація презентації.
4. Аналіз виступу і внесення коректив.

Рекомендовані джерела інформації:

1. Десятник Г.О., Лимар Л.Д. Основи акторської майстерності в екранній творчості: тексти лекцій [науковий редактор доктор наук із соціальних комунікацій Гоян В.В.]. Київ, Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2020. 108 с.
2. Красницька О.В. Основи ораторського мистецтва та риторичної комунікації: практикум. Київ: Компрінт, 2019. 109 с.
3. Нікітіна А.В., Барилова Г.К., Кравченко М.В. Риторика: навч. посібник. Старобільськ, 2021. 240 с.
4. Партико З. В. Загальне редагування: нормативні основи : навч. посіб. Львів : Афіша, 2001. 416 с.

5. Ширман Р. Н. Телевізійна режисура. Майстер-клас. Київ: ЗАТ «Телерадіокур'єр», 2004. 200 с.
6. Ющук І. П. Практичний довідник з українського правопису. 2-е вид., доопр. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2020. 128 с.
7. Карпенко В. Основи редакторської майстерності. Теорія, методика, практика : підручник. Київ : Університет «Україна», 2017. 431 с.
8. Ленська Н. Оформлення списку літератури: правила, стандарти, вимоги, приклади. Блог диджитал-редакторки. 19 січня 2023. URL : <https://digitalredaktor.com.ua/pysmennyyctvo/oformlennya-spisku-literaturi.html>

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Для оволодіння матеріалом курсу окрім аудиторної роботи значна увага приділяється самостійній роботі, яка є основним способом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових аудиторних занять, і є невід'ємною складовою процесу вивчення конкретної дисципліни.

Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння студентом у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні аудиторних занять.

Під час самостійної роботи передбачається:

- ознайомлення та конспектування навчальної літератури;
- перегляд фільмів різних жанрово-видових форм;
- робота з ілюстративним та відеоматеріалом;
- інші форми роботи (у тому числі й творчі).

ТЕМАТИКА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Структура Пояснювальної записки до аудіовізуального проекту.
2. Аналітична робота над дослідженням обраної проблематики.
3. Написання синопсису українською та англійською мовою.
4. Аналітична робота над Розділом 1.
5. Аналітична робота над Розділом 2.
6. Аналітична робота над Розділом 3.
7. Вивчення нормативної документації щодо захисту кваліфікаційної роботи.

8. Оформлення допоміжних матеріалів.
9. Підготовка аналітичних та ілюстративних матеріалів до презентації власного екранного твору.
10. Розробка презентації кваліфікаційної екранної роботи.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ТЕКСТОВОЇ ЧАСТИНИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ЕКРАННОЇ РОБОТИ (ПОЯСНЮВАЛЬНОЇ ЗАПИСКИ)

Актуальність теми. Актуальність обраної теми – це ступінь її важливості на сучасному етапі для вирішення певних проблем, питань чи завдань. Актуальність дозволяє дати відповіді на такі запитання: «Кому це потрібно?», «Навіщо це потрібно?». Висвітлення актуальності має бути небагатослівне і визначати сутність творчого проєкту для вирішення певної проблеми.

Мовні конструкції до визначення актуальності теми дослідження:

Особливої ваги набуває проблема...

Вибір теми роботи обумовлений...

На даний час існує велика (певна, деяка) кількість досліджень (екранних робіт, статей), присвячених питанню... але вони не відображають...

Проблема залишається однією із складних, суперечливих у сучасній....

Необхідно зазначити аспекти...., щоб пояснити постановку проблеми...

Досі залишаються відкритими питання...

Проте дотепер не було...

Все це зумовило вибір теми екранного проєкту...

Мета роботи. Мета – це запланований результат. Результат повинен бути конструктивним, тобто давати можливість виробляти соціально корисний продукт з кращими показниками якості продукту чи процесу досягнення, ніж було раніше. Мета дослідження пов'язана з його об'єктом і предметом, а також з кінцевим результатом та способами його досягнення. Мовні конструкції до визначення мети дослідження:

Мета полягає у виявленні ...

Метою роботи є розробка ...

Мета роботи – ...

Наявність чітко поставленої мети дослідження дозволяє визначити його завдання.

Завдання роботи – це дії, які необхідно виконати для досягнення визначеної мети. Вони, з одного боку, розкривають сутність теми роботи і послідовно висвітлюються в пунктах змісту, а з іншого пояснюються у висновках, що фіксують і узагальнюють результати їх виконання. Завдання необхідно формулювати чітко, уникаючи над мірної деталізації.

Об'єкт – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію та служить конкретним полем пошуку.

Предмет – це те, що знаходиться в межах об'єкта дослідження у певному аспекті розгляду. Тобто об'єкт наукового пізнання виступає сферою пошуку, а предмет — конкретним аспектом, що в ній являється.

Новизна – це коротка анотація нового (положень або рішень тощо), запропонованих автором особисто.

Цільова аудиторія. Обґрунтування орієнтації на певну цільову аудиторію, особливості глядацької аудиторії, зазначення важливості та актуальності проблем, яких торкається автор у роботі саме для цієї аудиторії глядачів.

Розділи Пояснювальної записки мають включати підрозділи.

Обсяг і структура кожного з розділів кваліфікаційної роботи має бути приблизно однаковою, пропорційною одна одній.

У кінці кожного розділу формулюються висновки.

Перший розділ «Вибір теми та матеріалу для кваліфікаційної екранної роботи» – теоретичний. В ньому здійснюється розширена заявка: мета роботи, обґрунтування вибору жанрової видової форми, матеріал, на основі якого розроблено тематику. Відображається ступінь вивченості теми (проблеми).

Другий розділ «Драматургія та шляхи реалізації в екранному дійстві» присвячений опису творчого задуму, методам і прийомам роботи над візуальним матеріалом, художня концепція. Розділ містить режисерський аналіз літературної першооснови екранного твору та режисерську розробку драматургічної структури (тема, тип конфлікту, лінія розвитку конфлікту, подієва структура тощо). А також перелік дійових осіб, об'єктів зйомки, технічні засоби реалізації творчого задуму.

Третій розділ «Результати реалізації творчого задуму». У ньому має бути представлений опис процесу зйомки, звукового (шумового) оформлення, співвідношення результату та задуму.

Техніка безпеки у галузі. Теоретично-описова частина кваліфікаційного проєкту містить розділ, присвячений техніці безпеки та охороні праці при

створенні аудіовізуального твору.

Висновки. У висновках подаються результати виконаної роботи. Вони повинні бути викладені чітко і послідовно у формі тез, відповідно до поставлених у дослідженні завдань. Результати виконаної роботи повинні бути викладені чітко і послідовно у формі тез, відповідно до висновків із розділів.

Список використаних джерел. Також у Пояснювальній записці має бути представлений список використаних джерел. Перелік джерел наукової, методичної, статистичної та іншої інформації, використаної під час виконання кваліфікаційної роботи, є її невід'ємною частиною. До списку використаних джерел мають бути включені всі першоджерела, на які є посилання у тексті дипломної роботи або використовувалися під час її виконання. Список використаних джерел розміщують в алфавітному порядку і складають відповідно до Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 з бібліотечної та видавничої справи (Додаток 4).

Додатки. До додатків включається допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття кваліфікаційної роботи: літературний сценарій, режисерський сценарій, афіша, відгук творчого керівника.

ОФОРМЛЕННЯ ПОЯСНЮВАЛЬНОЇ ЗАПИСКИ

Обсяг та параметри Пояснювальної записки

Регламентований обсяг тексту, набраного за допомогою комп'ютерної техніки з використанням текстового редактора Word (шрифт – Times New Roman, розмір шрифту – 14 pt, міжрядковий інтервал – 1,5).

Об'єм теоретично-описової частини (пояснювальної записки) – 40-45 сторінок.

Параметри сторінки, необхідні для форматування тексту ПЗ

Параметр	Значення
Гарнітура шрифту	Times New Roman
Кегль (розмір шрифту)	14
Відступ основного тексту – зліва /справа / верхній / нижній від краю	45 (40) / 10 (15) / 20 / 20
Відступ першої стрічки абзацу основного тексту	1,25 см
Міжрядковий інтервал для основного тексту	1,5
Міжрядковий інтервал для заголовків розділів і підрозділів	1,5

Кожний розділ починається з нової сторінки.

Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою.

Не допускається розміщувати назву розділу, підрозділу, а також пункту й підпункту у нижній частині сторінки, якщо після неї розміщено тільки один рядок тексту. У такому випадку треба здійснювати примусове переміщення тексту на наступну сторінку (комбінація клавіш: Ctrl + Enter).

Кожну структурну частину Пояснювальної записки (але не підрозділи) треба починати з нової сторінки.

З метою забезпечення рівномірної щільності тексту документа рекомендується використовувати м'які переноси рядків у межах абзацу (комбінація клавіш Shift + Enter), примусові переноси слів у реченнях (комбінація клавіш Ctrl + дефіс) та нерозривний пропуск (комбінація клавіш Ctrl + Shift + Пропуск).

Оформлена відповідно до вимог і цілком укомплектована Пояснювальна записка має бути у твердій обкладинці встановленого зразка.

Пояснювальна записка подається в двох примірниках у форматі doc.

Нумерація. Усі структурні частини Пояснювальної записки підлягають наскрізній нумерації.

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, таблиць подають арабськими цифрами без нумераційного знаку.

Першою сторінкою кваліфікаційної роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок роботи. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці, при цьому відстань від краю сторінки до колонтитула повинна становити 1 см.

Структурні частини кваліфікаційної роботи, як зміст, перелік умовних позначень, вступ, висновки, список використаних джерел не мають порядкового номера. Звертаємо увагу на те, що всі аркуші, на яких розміщені згадані структурні частини роботи, нумерують звичайним чином.

Після номера розділу ставлять крапку та друкують заголовок. Розділи нумеруються арабськими цифрами, а підрозділи або параграфи – цифрою розділу і підрозділу через крапку. Підрозділи нумеруються окремо в кожному розділі. Позначення розділів, підрозділів та їх порядкові номери пишуть в одному рядку із заголовком.

Рекомендована література

Обов'язкова

1. Брюховецька Л. І. Енергія відродження. Українське кіно 2014-2020. Випуск 13. Київ : редакція журналу «Кіно-Театр», 2022. 248 с.
2. Брюховецька Л. І. Приховані фільми. Українське кіно 1990-х. Київ : АртЕк, 2003. 384 с.
3. Годунок З. Літературне редагування (практикум) : навч.-метод. посіб. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2017. 104 с.
4. Голосовська Г. Г. Українська мова для всіх : навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2013. 216 с.
5. Горпенко В.Г. Функції кольору в кіно та телебаченні. Київ, 1999. 55 с.
6. Госейко Л. Історія українського кінематографа 1896-1995. Київ : KINO-KOLO, 2005. 464 с.
7. Десятник Г. Від задуму до екрана: тексти лекцій. Київ : КНУ, 2015. 226 с.
8. Десятник Г.О., Лимар Л.Д. Основи акторської майстерності в екранній творчості: тексти лекцій [науковий редактор доктор наук із соціальних комунікацій Гоян В.В.]. Київ, Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2020. 108 с.
9. Зубавіна І. Б. Час і простір у кінематографі. Київ : Щек, 2008.
10. Ілляшенко В. Історія українського кіномистецтва. Київ : ВІК, 2004. 412 с.
11. Ілляшенко В. Книга режисури. Київ: Вік, 2002. 144 с.
12. Красницька О.В. Основи ораторського мистецтва та риторичної комунікації: практикум. Київ: Компрінт, 2019. 109 с.
13. Олександр Довженко: Маловідомі сторінки / упоряд. В.Н. Миславський. Харків : Дім Реклами, 2015. 260 с.
14. Нікітіна А.В., Барилова Г.К., Кравченко М.В. Риторика: навч. посібник. Старобільськ, 2021. 240 с.
15. Партико З. В. Загальне редагування: нормативні основи : навч. посіб. Львів : Афіша, 2001. 416 с.
16. Погребняк Г.П. Кіно, телебачення та радіо в сценічному мистецтві : підручник. Київ, НАКККіМ, 2017. 392 с.
17. Радченко А.І. Методичні рекомендації щодо нового стандарту «Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» (ДСТУ 8302:2015) / А.І. Радченко ; ВД «Академперіодика» НАН України. 2-ге вид., доповн. К. : Академперіодика, 2017. 18 с.
18. Роднянський О. Виходить продюсер. Київ : Брайт Стар Паблішинг, 2016.

408 с.

19. Роздобудько І., Санін О. Кіно на папері. Київ : Нора-Друк, 2016. 288 с.
20. Українське кіно від 1960-х до сьогодні. Проблема виживання: зб. наук. статей / упоряд. Л.Брюховецька. Київ : Задруга, 2010. 252 с.
21. Фощан Т.В., Литвин А.В. Історичні аспекти розвитку дубльованого перекладу у світі та становлення українського дубляжу. *Обрії друкарства*. 2023. №2(14). С.116-126. <http://horizons.vpi.kpi.ua/article/view/>
22. Ширман Р. Н. Телевізійна режисура. Майстер-клас. Київ: ЗАТ «Телерадіокур'єр», 2004. 200 с.
23. Ющук І. П. Практичний довідник з українського правопису. 2-е вид., доопр. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2020. 128 с.

Додаткова

24. Жадько В. О. Журналістика та основи редакторської майстерності : навч. посіб. Київ : Знання, 2013. 271 с.
25. Зубавіна І. Б. Кінематограф незалежної України: тенденції, фільми, постаті. Київ : Інститут проблем суч. мис-ва, 2007. 296 с.
26. Карпенко В. Основи редакторської майстерності. Теорія, методика, практика : підручник. Київ : Університет «Україна», 2017. 431 с.
27. Ленська Н. Оформлення списку літератури: правила, стандарти, вимоги, приклади. Блог диджитал-редакторки. 19 січня 2023. URL : <https://digitalredaktor.com.ua/pysmennnytvo/oformlennya-spisku-literaturi.html>
28. Як українська Вікіпедія працює під час війни. ChasNews. 29 липня 2022. URL : <https://chas.news/current/yak-zhive-ukrainska-vikipediya-pid-chas-viinirozpovidae-anton-protsyuk-administrator-internet-entsiklopedii>

Інформаційні ресурси

- Державне агентство України з питань кіно – URL: <https://usfa.gov.ua/>
- ДетекторМедіа – URL: <https://detector.media>
- Інтернет-журнал про авторське кіно «Cineticle» – URL: <http://cineticle.com/>
- Креативна Європа – <https://www.culturepartnership.eu/>
- Національна спілка кінематографістів України – URL: <http://www.ukrkino.com.ua/home/>
- Національний інститут стратегічних досліджень – URL: <https://niss.gov.ua>
- European Audiovisual Observatory – URL: <https://www.obs.coe.int/en/web/observatoire/>
- The Hollywood Reporter – URL: <https://www.hollywoodreporter.com/>
- Variety – URL: <https://variety.com/>

Додаток 1

Оформлення титульної сторінки Пояснювальної записки

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ
УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

Факультет аудіовізуального мистецтва
Кафедра _____

ЗАТВЕРДЖУЮ
до захисту перед ДЕК
завідувач кафедри

« ____ » _____ 2025 р.

ПІБ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ (ЕКРАННОЇ)

«НАЗВА»

на здобуття першого рівня вищої освіти
БАКАЛАВР
зі спеціальності 021 «Аудіовізуальне мистецтво і виробництво»
ОП «_____»

Творчий керівник: _____ ПІБ
науковий ступінь, вчене звання (почесне звання), посада
(підпис)

Рецензент: _____ ПІБ
науковий ступінь, вчене звання (почесне звання), посада
(підпис)

Харків, 2025

Додаток 2

ЗМІСТ

ВСТУП	Ошибка! Закладка не определена.
РОЗДІЛ I. ВИБІР ТЕМИ ТА МАТЕРІАЛУ ДЛЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	Ошибка! Закладка не определена.
1.1. Мета екранної роботи.....	Ошибка! Закладка не определена.
1.2. Тематика роботи	Ошибка! Закладка не определена.
1.3. Матеріал, на якому розроблено тематику	Ошибка! Закладка не определена.
1.4. Методологія творення роботи	Ошибка! Закладка не определена.
РОЗДІЛ II. ДРАМАТУРГІЯ ТА ШЛЯХИ ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ В ЕКРАННОМУ ДІЙСТВІ.....	Ошибка! Закладка не определена.
2.1. Сценарний план екранної роботи ...	Ошибка! Закладка не определена.
2.2. Режисерський аналіз біографії головного героя..	Ошибка! Закладка не определена.
2.3. Творчий задум.....	Ошибка! Закладка не определена.
2.4 Режисерський сценарій та операторська експлікація	Ошибка! Закладка не определена.
2.5 Вимоги до якості (творчої та технічної) зображального ряду та способи їхнього досягнення	Ошибка! Закладка не определена.
2.6 Технічні засоби реалізації творчого задуму.....	Ошибка! Закладка не определена.
2.7 Опис етапів виконання роботи	Ошибка! Закладка не определена.
РОЗДІЛ III. РЕЗУЛЬТАТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ТВОРЧОГО ЗАДУМУ.....	Ошибка! Закладка не определена.
3.1 Естетична якість екранного твору ...	Ошибка! Закладка не определена.
3.2 Технологія виробництва та її вплив на естетичну якість твору.	Ошибка! Закладка не определена.
3.3 Співвідношення результату та задуму	Ошибка! Закладка не определена.
РОЗДІЛ IV ТЕХНІКА БЕЗПЕКИ ТА ОХОРОНА ПРАЦІ НА ТЕЛЕВІЗІЙНОМУ ВИРОБНИЦТВІ	Ошибка! Закладка не определена.

4.1 Нормативна основа принципів безпеки життєдіяльності та охорони праці в Україні	Ошибка! Закладка не определена.
4.2 Організаційна робота з охорони праці та безпеки життєдіяльності	Ошибка! Закладка не определена.
4.3 Правила експлуатації технічних засобів телебачення	Ошибка! Закладка не определена.
4.4 Обов'язки змінного експлуатаційно-технічного персоналу та режисерської бригади у процесі нормальної роботи обладнання	Ошибка! Закладка не определена.
РОЗДІЛ V. РОЗРАХУНОК ВИТРАТ НА ВТІЛЕННЯ ПРОЕКТУ	
Ошибка! Закладка не определена.	
ВИСНОВКИ.....	Ошибка! Закладка не определена.
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	Ошибка! Закладка не определена.
ДОДАТКИ.....	Ошибка! Закладка не определена.
АФІША.....	Ошибка! Закладка не определена.
ВІДГУК	Ошибка! Закладка не определена.

ВСТУП

Актуальність теми

Конфлікт

Мета роботи

Завдання екранної роботи

Цільова аудиторія роботи

Жанр роботи

Хронометраж

Приклад оформлення використаної літератури
(відповідно до Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 –
книга, наукова стаття, збірник наукових праць, навчальний посібник)

До списку використаних джерел мають бути включені першоджерела, на які є посилання у тексті дипломної роботи або використовувалися під час її виконання.

1. Балаклицький М. А. Есе як художньо-публіцистичний жанр: методичні матеріали для студентів зі спеціальності «Журналістика». Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2007. 74 с.
2. Борис І.О. Специфіка роботи актора та режисера в українському поетичному театрі та кіно // Культура України. 2016. № 54. С. 286–296.
3. Брюховецька Л.І. Іван Миколайчук. Київ, Видавничий дім «КМ Академія», 2004. 272с.
4. Брюховецька Л.І. Своє/рідне кіно Леоніда Бикова. Київ, В-во «Задруга», 2010. 340 с.
5. Горпенко В.Г. Функції кольору в кіно та телебаченні. Київ, 1999. 55 с.
6. Госейко Л. Історія українського кінематографа 1896-1995. Київ : KINO-KOLO, 2005. 464 с.
7. Десятник Г. Від задуму до екрана: тексти лекцій. Київ : КНУ, 2015. 226 с.
8. Десятник Г. О. Основи екранної документалістики: тексти лекцій. Київ: Вид-во КНУ, 2016. 288с.
9. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: підручник; 2-е вид., перероб. і допов. Львів: ПАІС, 2004. 268 с
10. Зубавіна І. Б. Час і простір у кінематографі. Київ : Щек, 2008.
11. Ілляшенко В. Книга режисури. Київ: Вік, 2002. 144 с.
12. Лебедев О. Пластичність кінематографічного зображення та її складові // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. 2013. Вип. 13. С. 160–168.
13. Мащенко І.Г. Телевізійні аномалії. Мас-медійні історії в деталях. Київ: вид-во Телерадіокур'єр. 2005. 216 с.
14. Мащенко І. Г. Хроніка українського радіо і телебачення в контексті світового аудіовізуального процесу. Київ: Україна, 2006. 384 с.
15. Нариси з історії кіномистецтва України / редкол.: В.Сидоренко (голова) та ін. Київ : Інтертехнологія, 2006. 864 с.
16. Олександр Довженко: Маловідомі сторінки / упоряд. В.Н.

Миславський. Харків : Дім Реклами, 2015. 260 с.

17. Організація телевізійного виробництва: конспект лекцій [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студ. спеціальності 6.050803 Акустотехніка/ В.С, Лазебний, В.М. Бакіко, О.О. Омелянець. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 162 с.

18. Погребняк Г.П. Кіно, телебачення та радіо в сценічному мистецтві : підручник. Київ, НАКККиМ, 2017. 392 с.

19. Роднянський О. Виходить продюсер. Київ : Брайт Стар Паблішинг, 2016. 408 с.

20. Роздобудько І., Санін О. Кіно на папері. Київ : Нора-Друк, 2016. 288 с.

21. Слободян В.Р. Кіноактор і сучасність. Київ, Мистецтво, 1987. 283 с.

22. Ширман Р. Н. Телевізійна режисура. Майстер-клас. Київ: ЗАТ «Телерадіокур'єр», 2004. 200 с.

23. Шкляревський Г. Вікно у реальність. Режисура аудіовізуальних мистецтв. . Київ : видавець Карпенко В. М., 2014.

24. Шкляревський Г., Терещенко Ю. Режисура. Морфологія і синтаксис екранних мистецтв. Київ: Альма-Прес, 2004. 320 с.

25. Северин Л.І. Основи техніки безпеки при виготовленні радіоелектронної апаратури: навчальний посібник. Вінниця: ВДТУ, 1998. 146 с.

26. Bordwell D., Staiger J., Thompson K. The Classical Hollywood Cinema: Film Style and Mode of Production to 1960. New York, 1985. 652 p.

27. Robert C. Allen, Gomery Douglas. Film History: Theory and Practice. New York, San Francisco, 1985. 276 p.

ТЕКСТОЛОГІЧНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ АУДІОВІЗУАЛЬНОГО ТВОРУ

ПРОГРАМА

та навчально-методичні матеріали
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
які навчаються за спеціальністю
021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво»,
галузь знань 02 «Культура та мистецтво»

**Освітньо-професійна програма
РЕЖИСУРА ТЕЛЕБАЧЕННЯ
ОПЕРАТОР ТЕЛЕБАЧЕННЯ**

Укладачі:

Мархайчук Н.В.

Черкасова Н.О.

Фарафонов Б.Я

Комп'ютерний набір: Н. Черкасова

Верстка: Н. Черкасова

Підписано до друку _____ 2025 р. Формат 60x84/16

Гарнітура «Times». Папір для мн. ап. Друк ризограф

Ум. друк. арк. _____ Тираж 100. Зам № _____

ХДАК, 61057, Харків -57, Бурсацький узвіз, 4

Надруковано в лаб. множ. техніки ХДАК